

SLOVENSKI NAROD.

Jzhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnemu naj se olagovljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Izvoz in valuta.

Spisal Vaso Petričič.

III.

Ako se ne omejimo le na to, da z izdajo papirnega denarja skrbimo le za to, da zadostimo tozemskim potrebam glede cirkulacijskih sredstev, ampak da ga rabimo za poravnavo vedno rastoče državne potrebščine, to se mora vsled močnega razpečavanja tega denarja ustvariti disažijo na inozemskih denarnih trgih, ki se da odstraniti le z odajo realnih, v kovinskih državah porabnih dobrin in to le postopno.

Čim dalje torej država uztraje v svoji nedoravnosti ter nič ne stori, da se doseže živaben izvoz tozemskih dober v inozemstvo, tem dalje trajajo nezgode države s papirno valuto.

Država pa je obvezana skrbeti za to, vsak bankovec vzdrži svojo nominalno vrednost, ker je država o svojem času dobila za taistega popolnoma jednakovrednostni ekvivalent, ki ga je v državnem interesu porabila v svojo korist. Vsako teh denarnih zaznamenil zastopa davčno dajatev, ki je v bodočnosti dajal bode davkopalčevalce državi, in zategadelj mora se s tem ravno tako skrbno in vestno gospodariti, kakor z effektivnim kovinskim denarjem. To je v istini pravi denar in kot tak ne samo cirkulacijsko sredstvo, ampak menjalno dobro v strogem zmislu besede.

Ako taka denarnovrednostna zaznamenila zmanjšamo na primer v nominalni vrednosti ali pa da dopustimo, da se podvržejo disažju, to prinaša v prvem slučaju vsakokratnemu posestniku nezakrivljeno škodo, v zadnjem slučaju pa tisto gospodarsko škodo, pod katero vzdihuje vsaka država s papirno valuto. Ta škoda je v ostalem:

1. Plačilna bilanca države pokaže se nepovoljna, neugodna, ker se mora vsako obvezilo do inozemstva, kakor: plačevanje obresti za zlate kupone, amortizacijske kvote itd. više plačevati, nego so je pogodilo.

2. Tozemski uvoznik inozemskih proizvodov trpi močno, kadar pada tozemka valuta, ako si ni pravočasno zagotovil plačilnih sredstev z nakupom denarnih deviz, kar pa često in vsacemu ni mogoče.

LISTEK

Blôdne duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebízský, preložil I. Gornik.

Prvi del.

XII.

(Dalje.)

„Gospod knez mene zahteva? — Morebiti me hoče za te-le rane svojih biričev poplačevati. — Reči bi mu moral, da ga zahvalim, dejati bi mu moral: hvala in Bog povrni, kakor rekajo berači, kadar jim vržejo košček trdega kruha in potem zaloputnejo brzo za njimi vrata. — A vender pojdem! Kedaj že nesem videl vašega gospoda kneza!“

Oskrbnik ni niti svojim očesom verjal in knežji hlapci tresli so se po vsem telesu. Bali so se namreč, da bi jih utegnil današnji dan vender jako mnogo statiti.

„Ne bojte se! — Pri gospodu knezu ne bom tožil! — Ali ste že pozabili, da ste sužnji, slabši kakor psi? Ali že ne veste, kako sem vam preje prorokoval, da poginete bedneje kakor psi, da se

3. Tozemski trošilec plačuje vse inozemske proizvode, n. pr. kavo, kolonialno blago itd. mnogo draže.

4. Uvoz inozemskih dobre novosti malone preneha ali pa se zmanjša do najmanjih potreb.

5. Celo domoljubivost tozemca, ki se je navadil misliti, da je v njegovi domovini vse gnilo in slabo, omaje se pri tem znatno.

Nasproti tem slabim stranem, ki jih ima papirna valuta, vidim tudi jaz korist v tem, da ona razdira carinsko ograjo inozemstva proti našim proizvodom ter da inozemstvo, kadar te zmanjša vrednost valute, kupuje mnogo in premnogo proizvodov od nas, ker nizka valuta naše proizvode prikazuje ceneje ter jih tako usposablja za izvoz. Celo proizvodi, kateri so se le težavno ali pa celo malo razpečavali v tozemstvu, ker nibče ni slutil njih izvozne sposobnosti, oddajejo se v inozemstvo po dobrih cenah. Tozemski industrija pričenja proizvajati stvari, ki so se do zdaj naročevale le iz inozemstva, ker njih uvoz ni več koristonosen, trošilci povprašujejo po njih močno ter s tem prisilijo v resnici, da se proizvajajo doma.

Kdo hoče zdaj tajiti, da je domača fabrikacija ki je že oživelja, ne razvija bolj in bolj in ne samo da popolnoma nadomešča inozemski proizvod, ampak da mora domači proizvod postati ne samo sposoben za konkurenco, ampak v nadaljnem razvijanju celo sposoben za izvoz.

Kako naj torej postopa država s papirno valuto nasproti dejstvovanju teh zamotnih odnošajev?

Ni nobene dvombe, da je razdejano državno valuto treba zopet popraviti, kar pa je le mogoče, ako se papirni goldinar, ki se je zmanjšal v svoji mejnaročni vrednosti, zopet popravi ter se namesto tega, da se ponuja, prouzroči povpraševanje po njem na denarnih trgih. Zategadel izvažajmo mnogo, kar nam bode tem laže mogoče, čim v manjšo ceno ima zato inozemec ekvivalent — papirni denar — v svojih rokah.

Tistem, kateri se boje, da nam iz tega nastane gospodarska škoda, ako prodamo inozemstvu dragocena dobra in kot protivrednost dobimo nazaj sicer zlato — vender pa v izmerilu vsakokratnega ažaja ali pa naš v vrednosti zmanjšani papirni denar, od-

zalezejo vaše duše po smrti v pasje glave in da bodo blodile po svetu?“

Refunda se je zopet vzrvnal, glavo dvignil, prsi napel in stopil, kakor bi bil tukajšnji knez on — Refunda, katerega je hotela malo poprej kneževa družina vleči k smrti in katerega imena ni mogla zvedeti. In gledali so za njim, kakor bi se zdaj sami bili spremenili v sohe kamenite. Oskrbnik zdramil se je stoprav potem, ko je Refunda izginil v grajskem prehodu.

Knez sprehabal se je po veličastni sobi z rokama na hrbtnu prekržanima in z glavo lahno nakanjeno k stolistim rožam, cvetočim v prvem ruščem cvetu na jasnozelenih, težkih pregrinjalih, razprostrtnih po tleh. Knez bil je visoke, vitke postave. Modra kri neki vedno v vis žene in tukajšnji Jasnosti morali so bajè pred leti zdravniki puščati krv. Toliko je je imel mladi knez. Videti je bilo, kakor bi se njegove oči pasle na polnem cvetu stolistih rož, katere je utkala umeteljna roka preprogam v podolgstem venci, in nogi njegovi stopali sta po teh rožah. In zdele se je, da jih teptata, kakor bi hoteli z vsakim korakom jedno uničiti... Prav tako, kakor v življenji. Kadar se oči napasejo, izpolne drugo služba noge z visokim podpetkom.

govarjam: Istina je, da se bode naš denar povračeval, ali le zato, da ga moremo amortizovati. Ako se nam dozdeva, da je s tem početjem spojeno čuvstvo izgube, to je ta izguba mogla nastati le tedaj, ko smo jo inozemstvu morali precene preustititi.

Z izvozom spajamo, ne da bi se nam bilo batilo nove izgube, to korist, da se nam povračuje plačilo za delo, pri katerem so si zasluzili kmetovalec, rokodelec, podjetnik in transportni zavod, ter še vrhu tega vsled neprestanega posla teh činiteljev vzdržujemo in povečujemo njih delavnost, dejstveno sposobnost in nadaljnje razvijanje.

Tako se popravlja v svoji vrednosti zmanjšani papirni denar, ki ga je porabilo država kot predjem na naš račun, s tem namreč, da oni ekvivalent vrednosti, ki ga pri izdaji res še nismo bili dali, šele v tem slučaju damo.

Nadalje priporočajo še, da bi uredili valto, — povišanje davkov, zato, da bi dosegli več dohodkov mimo izdatkov ter da bi s prebitkom amortizovali papirni denar.

Vendar ako pomislimo, da je pri nas dohodek v znesku 600 gld. podvržen že davku, dočim se na pr. na Angleškem plačuje dohodarina še le pri 1800 goldinarjev dohodkov, to smemo trditi, da smo že dospeli do skrajne meje davkopalčevalne sposobnosti in da bi povišanje dohodarine izpodkopalo marsikatero produkcijo, ne glede na to, da peza danih žrtev dohiteva le pojedince, in sicer le po krivem, dočim bi morala vse dohitevati. Ako pa oživimo produkcijo, ako izvažamo proizvode ter pospešujemo industrijo in promet, ako znižamo vožne tarife, odpiram si bogate vire dohodkov ter povečujemo moč davkopalčevalno.

Vedro pravega naravnega vina stoji pri nas na Kranjskem 4 do 5 gld., dočim bi, ako bi ga oplemenili in za izvoz usposobili, lahko dosegli četvero vrednost.

Z narodnogospodarskega stališča gotovo ni prav, da deželni proizvod, ki je sposoben za izvoz in bi se vsled tega mogel na svetovnem trgu prodati v boljšo ceno, prepuščamo precene domačemu trošilcu v škodo kmeta in v prospeh zapravljanja.

O očeh kneževih govorilo se je, da so imele v sebi solnčno silo, da so izvlekle vso barvo iz najlepših cvetov... Gospod knez hodil je jako hitro po sobi — s cela proti svojemu običaju. Bil je vedno tako hladen, da je njegova ravnodušnost že mrzela. Korki njegovi bili so vedno taki, kakor bi jih bil nalač odmeril. Tukajšnji meščani pripovedovali so si, da so velika gospoda vender nekaj drugačni ljudje, nego oni, ne smejo se bajè, ne jokajo, in nekateri zmislili so se, da nemajo srca, a takoj zadušili so zopet to misel. Ko so zadnjič zakopavali v prekrasno rakev mater gospoda kneza, videli neseno nit jedne solze na vseh gospodskih obrazih, in ko so prišli sem kneževi svatje, zopet se ni nihče niti zasmusal, tem manj pa da bi bil zavriskal.

Gospod knez je najedenkrat obstal, slišal je za dvermi korake in govor. V sobo ustolil je komornik z orjaško kito in na modri obleki z gumbi kakor pesti, iz katerih bi si, kakor je pravil, mogel za vsakega kupiti trizemeljski*) grunti.

„Tega postopača da bi upustil, knežja milost?“

„Ali ni razumel?“

Gospod knez je bil nekaj slabe volje. Tako se že davno ni zadrl nad slugo. Počesana in z

*) Dreihubig. Hube = zemlja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 29. julija.

Ceški deželni zbor se baje snide še le v oktobru. Mladočehi bodo tedaj precej odločno nastopili. Posebno proti vladi ne bodo tako prizanesljivi, nego so Staročehi. Mladočeški listi se pritožujejo, da vlada predolgo ne potrdi češke akademije. Uzrok temu je baje to, da Dunajska vlada sploh za češke akademije ne mara, temveč že misli zahtevati, da bi bila akademija utrakvistična. V tem slučaju bode Čehi, ki je poklonil ogromno vsoto za akademijo umaknil ponudbo svojo. To zadevo bodo Mladočehi spravili v deželnem zboru v razgovor.

Vnanje države.

"Standard" se piše iz Rima, da je Francija pozvala **papeža**, da naj ostavi Rim. Obljubila mu je, da mu hoče odkazati kako francosko mesto, katero si bode izbral, za bivanje ter potem si prizadevala obnoviti papeško posvetno oblast. Papež je to ponudbo naznanil v konzistoriji kardinalov rekoč, da odklanja ponudbo Francije in da Italije ne zapusti drugače, kakor če se Italija zamota v vojno in bi bil on v nevarnosti. Nikakor pa ne ostavi Rima, če bi potem zaradi tega se imela uneti vojna mej Italijani in Francozi. On ljubi Italijo iz vsega srca in želi miru. Mi ne vemo, če je to izvestje resnično, mogoče je pa, ker razmere mej Italijo in Francijo so že precej napete.

Bivši kralj **srbski** Milan je naznanil, da se ne misli mešati v politiko, da je prišel v Beligrad le za to, da običe sinu svojega. Občeval bode le s tremi rodbinami. Vsprejemal bode v avdijenci le one ljudi, katere mu bode priporočala vlada. S tem so oprovržene vesti, da misli kralj Milan zopet priti na prestol. Sicer je pa bil vsprejem v Belegradu tako hladen, da se je bivši kralj moral prepričati, da bi ne mogel napraviti nobenega prevrata, ko bi ga tudi hotel.

Blizu **francoske** meje so **Italijani** prijeli francoskega častnika François Legzeana de Grandmairon. Pri njem so dobili več narisov italijskih mejuh trdnjav. Izročili so ga sodišču. Preiskava bode pokazala, je li res vohonaril. Kaj čudnega bi ne bilo, ker marsikaj kaže, da bode prišlo do vojne mej Italijani in Francozi, ako se razmere kaj ne premene.

Vlada **francoska** je odstavila mnogo uradnikov, ki so bili pristaši Boulangerjevi. Boulangeristični listi pa sedaj pozivajo odstavljeni uradniki, da naj se oglase pri "narodnem odboru", ki jim bode izplačeval nadalje njih plače, dokler pri novih volitvah ne zmaga poštena republika. Boulanger onih ne bode zapustili, ki trpe zaradi njega. — To pač dokazuje, da generalu denarja ne manjka. Kje ga neki dobiva. Makay, o katerem se je govorilo, da ga daje, je to vest po ameriških listih preklidal.

Ker je Francija pomnožila topništvo, hoče je tudi **Nemčija**. Tako vsaj pišejo "Hamburger Nachrichten". Taka vest je tudi verojetna, ker v Nemčiji pred vsem gledajo na zboljšanje vojaščine. V Berolini pa tudi nemajo prav trdnega zaupanja, da bi se ohranil mir. Treba je le malega povoda, pa se začne vojna.

Dopisi.

Iz Celovca 26. julija. (Skrajna nesramnost.) Tukajšnji žalostni list "Freie Stimmen" izbruhal je za svojega obstanka že toliko blata, psov in ščuvanja zoper Slovence in slovensko duhovščino sploh, da se je že davno pristudil celo liberalnim Nemcem, da nema nobene veljave v celi koroški deželi; — le kak zagrizen, v politiki nezveden, na

najmožnejšimi dišavami oblita glava komornikova izginila je vendar najedenkrat v dverih, in na pragu vodečem v kneževu „delalnico“ objavila je se upalo ogorelo lice Refundovo.

Knez umaknil se je za dva koraka in nekamo medlo oko njegovo počivalo je zopet na stolisti roži utkani v težki preprogi. Zimsko solnce osvetlilo je prodrši skozi visoko okno zastrto na polu s prekrasnimi zagrinjali od spremnjastega damasta s polno svetlobo potočnice, kojih drobni cveti so kakor bojazljivo pogledavali sredi kraljic cvetane.

"Tvoje ime?"

Zdele se je, kakor da sta ti besedi težko prodrl skozi tesno stisnjeni ustni kneževi. Oko Njegove milosti obstalo je na potočnici, katere kalnomodra barva je bila kakor zalita s solzami.

"Refunda!"

Knez stisnil je ustni še bolj — in revica — modra potočnica na preprog občutila je vso težo kneževe noge.

"Tvoje pravo ime?"

Gospod knez pogledal je najprej Refundi v obraz, a brzo, in zopet tekali so njegovi pogledi po razkošnih cvetih preproginih. (Dalej prih.)

pol omikan nemškutar ga še naroči in bere, ker mu baje ta duhovita pisava dobro dopade. Za to se slovenska stranka na Koroškem za ta listič malo zmeni, ker vé, da je s svojo neotesano pisavo več koristi, nego škoduje. — V svoji 59. številki od 24. julija t. l. je pa ta nesramni list vendar sam sebe prekosil; zato Vas moram na to pisavo opozoriti, da bodo čitalci Vašega lista videli, kakšen je tisti hvaljeni koroški "mir", ki ga proslavljajo na Dunaji nemškega duha prenapolnjeni koroški poslanci, da bi preslepili poslane, vlado in mero-dajne kroge. To hlinjenje miroljubnosti znajo že od nekdaj praktikovati, in že rafini Celovški župan Jezernik je svetemu cesarju nekoč rekel: "Wir leben hier mitten unter den Slaven im tiefsten Frieden." Cesar je seveda na tem izrazil svojo zadovoljnost. "Mirno" pa se tem mogotcem le takrat zdi, ako se Slovenec niti ne gane in si še na glas zakašljati ne upa. Da bi se pa zopet tak "mir" napravil, po katerem bi bili koroški Slovenci brez-pravna raja, ne nasvetuje omenjeni zakotni listič nič druzega, kakor da naj se knezoško f dr. Kahn prežene, vti Kranjci pa po odgonu čez mejo na Kranjsko nazaj tirajo! — Piše namreč: "Wir wüssten schon ein probates Mittel, um in religiöser und nationaler Beziehung unserer geliebten Bergheimat die Ruhe zu verschaffen. Vor allem müsste auf den Gurker Bischofstuhl ein Mann kommen nach der Art Peter Funders. Ferner müsste eine Verordnung erlassen werden, kraft welcher jeder kainerische Agitator,* der nach Kärnten kommt, um Slovenen und Deutsche gegen einander zu hetzen, sofort per Schub zurückgeschickt werden kann in seine gesegnete Heimat." Tukaj govori se sicer le o "agitatorjih"; videti pa je treba, da je tem ljudem že vsak "hetzer" in "agitator", ako ne zataji koj, ko prestopi koroško mejo, svoje narodnosti in ako ne zabavlja čez svoje rojake, kar se je v prejšnjih časih žalibog često dogajalo in pri tem surovem pritisku tudi nič čudnega ni bilo. V resnici pa tukaj kranjskih "agitatorjev" ni. Imamo pač več Kranjcev v višjih in manjših službah, in veseli nas, da so večinoma narodni, da svoj jezik ljubijo in slovenskih knjig in časnikov ne zametujejo. Zavoljo tega pa še neso "agitatorji", ki bi se mogli po odgonu poditi iz kraja v kraj. Tako željo izreči zna le samo kak oholi Dobernik. Mi imamo, hvala Bogu, že dosti domačih, koroških rodoljubov, ki pri volitvah nemškutarjem, ko treba, zobe po kažejo. Nemškutarji pa nočejo verjeti, da bi se bili slovenski Korošci res prebudili iz upanja (kar bi lahko spoznali že iz mnogoštevilnih kresov dne 4. julija, katerih gotovo neso Kranjci prižgali,) in ker tega nočejo izprevideti, izlivajo ves svoj žolč nad Kranjci, katere imajo na sumu, da jim koroške Slovence vlečejo iz žrela.

Kdo pa je tisto človeče, ki se predrane Kranjce iz dežele goniti? Malozmožen "žurnalista" Dobernik, poturica; kajti njegov oče je bil v slovenskih Tinjah doma. Nema pokazati, kaj lepega in vrednega da bi bil spisal; razen psov in starih fraz, ki jih nabere po drugih listih, odlikuje se na-vadno prav posebno s svojo odurno pisavo proti Slovencem, proti onemu narodu, v katerem se je ta izdajica porodila. — Ko je zahajal še v solo, užival je kot razcapan izstradan dijak podporo tudi od nekega slovenskega duhovnega gospoda, kateremu je iz hvaležnosti pozneje potresal pot s trnjem. Takrat, je-li, bil je slovenski kruhek dober? In tudi takrat je bil dober, ko se je po Rusiji klatil. Potem je prišel ta mož v Trst, kjer je zapustil itak žalostne spomine, katerih se v njegovi rodovini sploh ne manjka. Sam še neskušen mitadenič in še bolj nezrel politik govoril le v imenu neskušenih, fanatiziranih mladičev in starokopitnih, nevednih filistrov, ki so sesali še mleko a bsolutizma in želijo, naj bi se ta absolutizem vsaj na Koroškem še obranil, da bi tukaj Slovenec še ostal pokorni sluga in tlačan obolega Nemca. Toda žabam, ki so se prej tako dobro počutile v koroški luži, zmanjkuje že sape in vode, ker se je slovenski Gorotan sušiti začel, in bolj ko jim vode zmanjkuje, huje regljajo! To je pristna podoba sedanjih razmer na Koroškem. Vse Vam pa nič ne pomaga; luža se bo čisto posušila! Le v Celovški okolici in nekaterih krajih ob jezikovni meji stojijo še nekateri občini pod mlako politične nevednosti in narodne zaspansosti. Kmalu pa se zdramijo tudi ti

* Kaj boste pa storili potem z nemškimi koroškimi hujščaki v Ljubljani, katerih imate mnogo in se jim tam prav dobro godi?

kraji; — in kam pojde potem Dobernik za proroka? Najbrže za Mačnikom, skozi Nemčijo v blaženo Ameriko! Tako bode konec njegovemu političnemu delovanju na Koroškem in mir se bode zopet povrnili v deželo.

Iz Ljubnega v Radoljškem okraju

28. julija. [Izv. dop.] Pri nas se pripovedujejo čudne reči o natančnosti gospoda davkarja v Radovljici.

Nekemu kmetiču zarubili so od davčnega urada radi zaostalih davkov jedno kravo, akopram je trdil, da ni ničesar dolžan.

Revež šel je celo v davčni urad in je tam razjasnil, da je ves davek plačal in da ima tudi pobotnico v rokah. Njegove besede bile so bob ob steno, kajti gospod davkar mu ni niti verjeti, niti v knjigah se prepričati hotel, če je trditev kmetičeva osnovana ali ne. Saj pa gosp. davkar kot uradna osoba ni primoran na besede slovenskega kmeta slušati, zategadel mu je rekел, da se bode zarubljena krava tudi zvršilnim potom prodala, če ne plača zaostalih davkov.

Kmetič v zavesti svoje pravice, pa davkarju mirno odvrne, da mu naj le prodajo kravo, če mislio, da jo smejo.

In glej, prišel je odposlanec davčnega urada in zarubljena krava šla je "na boben" in bila na zvršilni dražbi tudi prodana.

Vse to zgodilo se je pa zaradi prevelike natančnosti davčnega urada v Radovljici, ker so tam plačani davčni znesek tako na skrivnem zapisali, da ga niti pred dražbo najti niso mogli. Po dražbi so ga baje našli.

Sedaj pa nastane vprašanje, kdo bo nedolžnemu kmetu, kojemu so kravo brez vsacega u zroka prodali, škodo povrnil? Kakor se čuje, hoče davčni urad to dražbo popolnoma "razveljaviti," temu pa kupec krave nikdar pritrdir ne bode, kajti on je pošteno na javni dražbi to kravo kupil in tudi plačal.

Ta dogodbica daje povoda za resno premišljanje in ne bodem Vam opisaval, kaj prosto ljudstvo o tem govori in kako sodi.

Morda ni neumestno vprašanje do veleslavnega finančnega vodstva v Ljubljani, je li njemu o tej "zanimivi dražbi" kaj znanega, in kako naj se proti istemu, ki je to "dražbo" zakrivil, postopa?

Če se ničesar ne ukrene, potem naj pa finančno vodstvo samo odgovarja na vse posledice, katere so neizogibne.

Iz Borovnice 27. julija. [Izv. dop.] Ta teden imeli smo ploho za ploho, dež lil je curkoma, kakor o vesoljnem potopu. Škode je veliko, polje je deloma pod vodo, pota so raztrgana, tako da v bližnji Brezovici še živine neso mogli na vodo gnati ker je voda izkopala poldrugi meter globob jarek. Letina kazala je pri nas, izimši sadje, dosti dobro. Krompir, "general" ga smem imenovati, ker je kmetu glavni živež, kazal je prav lepo. Baš pričeli smo ga jesti in posestniki so se pogovarjali: Letos bomo imeli vsaj dosti krompirja, ko ga lani ni bilo — danes pa je vse pod vodo in batise je, da bode krompir začel gniti in črn postajati.

V bližnji vasi, v Drašici, pripetila se je nezgoda. Posestnika Antona Mavca pastir, gnat je dne 24. t. m. živino s paše domov. Prav blizu doma utrga se mu ruša in ga vrže v propad. Dva metra globoka voda zasula ga je tako, da so ga z velikim trudem našli, kajti samo jedna roka je malo molela iz gramoza.

Danes sem slučajno dobil "Slovenca" v roke in čital o neviti v Borovnici mej drugimi gorpadno vest, da je veda odnesla nekemu posestniku do 1000 voz (čitaj: tisoč voz) šote. Ta vest je več nego smešna, ker pri nas nihče šote ne pripravlja in je 1000 voz že tolika množina, da je menda nikjer ni toliko na kupu.

Domače stvari.

Blaž Fišer †.

Neizprosna smrt uničila je v soboto zopet mlađo življenje, odvzela nam umetnika Blaža Fišerja, virtuoza prve vrste, ki se je vso, kratko mu odmerjeno dôbo, boril z bedo in navzlic vsem oviram in pomanjkanju dokopal do velike umetniške slave. Čitalci naši se izvestno še spominjajo životopisa Fišerjevega, ki smo ga priobčili lansko leto, v katerem je bilo popisano, s koliko jekleno voljo se je pokojni Fišer poganjal, da je od pre-

prostega pastirja dospel do slavnega virtuoza. Porojen dne 28. januvarja 1860. leta v vasi Plat v Ptujskem okraju od siromašnih starišev, preživel je otročja leta največ na paši, kjer se je najprej vadil na bezgovo piščalko. Ko si je prišedil 1 gld. 20 kr. kupil si je revne gosli, katere mu je pa mati odvzela, da ne bi časa tratil. Zaradi tega ostavil je hišo domačo, učil se krojaštva, bil potem pri o. kapucinih v Celji, pozneje pa dobil mesto kot drugi cerkovnik v stolni cerkvi v Mariboru. Ondu bila mu je sreča mila, da je pokojni knezoško Stepischnegg zapazil njegovo izredno nadarjenost ter ga oddal kapelniku Peregrinu Monnichu v roke, ki ga je dve leti učil na orgle, klavir, gosli in v petji Blaž Fišer sam pa se vežbal tudi na citrah. Čez dve leti napravil je na Dunaji izpit in po naklonjenosti Hellmesbergerjevi dobil malo štipendijo, s katero mu je bilo možno študovati še 6 let. V tem času izvezbal se je korenito. Za svoj specijalni instrument izbral si je kontrabas, na katerem si je pridobil toliko izvezbanost, da so ga primerjali največjemu virtuozu na tem godalu, slavnemu Bottesiniju in so veščaki celo trdili, da ga je v marsičem nadkriljeval. Koncertoval je v Karloviči Varih, Toplicah, Varšavi, na Dunaji, v Zagrebu in v Ljubljani, povsod z največjim efektom in nemški strokovni list pisal je o njem: „Le kdor pozna in umeje velikanske težave skladb, ki jih je igral Fišer in trudopolno njih igranje na kontrabasu, le tisti ve oceniti izbornu virtuozenost njegovo in ga more zasluzno slaviti.“ S svojimi koncerti in z izbornou knjigo „Universal-Technik des Violinspiels“ utrl si je bil pot do sijajne bodočnosti, kar mu bleda smrt zastavi pot. Bolezen napala je itak šibko telo njegovo, katero se ob nedostatni brani ni moglo dolgo ustavljan. Bolezen zaprečila je, da ni mogel več poučevati in ga tako spravila ob ves zalužek. Umrl je na kliniki Drschejevi za plučnico, umrl kot siromak, kakor je bil porojen. Jenkovo „Trojno gorje“ spremljalo je ubozega Fišerja vse življenje in le malo je bilo veselih hipov na njegovem trnjevem umetniškem potu. Usoda zagrenila mu je celo konec življenja, kajti pred kratkim vzela mu je ljubljeno mater, potem pa s kruto roko poseglja po njem ter ga ločila še od njegove ljubice — od kontrabasa. Kdor ga je poznal, ohranil bode izbornemu umetniku, ljubeznivemu človeku in rodom blag spomin Lahka mu bodi tuja zemljica!

(Izlet v Divačo) odložen je na prvi dan septembra. To se je zgodilo deloma zaradi tega, ker sedaj ni bilo dobiti vojaške godbe, deloma pa z ozirom na pevsko slavnost v Celji dne 4. avgusta, da bode udeležba Ljubljancov mnogobrojnej.

(Pevska slavnost v Celji.) Kdor se želi ob prilikri pevske slavnosti „Slovenskega pevskega društva“ v Celji dne 4. avg. t. l. udeležiti banketa, se uljudno prosi, da vsaj do 2. avg. to naznani slavnostnemu odboru v roke g. dr. Serneca v Celji, ker se drugače ne ve, koliko bo udeležencev, ter potem gostilničar ne ve, kake priprave naj stor.

(Gosp. dr. Poklukar,) deželni glavar kranjski, imenovan je predsednikom komisiji za pogozdovanje Krasa.

(Umrl) je v soboto popoludne po daljni bolezni gosp. Anton Mehlé, trgovec in posestnik v Kurjivasi, v 37. letu dobe svoje. Pokojnik bil je vedno odločen narodnjak. Lahka mu zemljica!

(Znamenito.) Na Štajerskem bode prihodnje leto deželna razstava. V dotičnem odboru se je bil stavljal predlog, da naj se napravijo za razstavo tudi slovenske tiskovine. Odbor je pa predlog odklonil. Toda ta sklep višjim krogom ni ugajal. Naznani se je odboru, da bi v tem slučaju noben član cesarske hiše ne prevzel protektorata razstave in da bi vlada razstave potem ne zmatrala za deželno ter bi se jej ne dale podpore, ki gredo deželni razstavi. Odbor si je na to premislil in prekljal svoj sklep in napravile so bodo tudi slovenske tiskovine.

(Slovensko del. pevsko društvo „Slavec“) priredilo nam je sinoči na vrtu čitalnične restavracije prav prijeten „pevski večer“, z lepim vsporedom. Vse točke, posebno pa krepki zbori, vzbujali so mnogo pohvale. Obisk pa ni bil mnogobrojen, kar je tem bolj obžalovati, ker se baš „Slavec“ pri vseh prilikah odlikuje s svojo požrtvovalnostjo. Kegljanje na dobitke se je pa dobro obneslo.

(Levstikova slavnost.) Odbor za Levstikov spomenik naprosil je v raznih krajih gošponde, da prevzamejo poverjeništvo glede ustoppnic k skupnemu obedu. Poverjeniki, pri katerih se dobivajo ustoppnice, so slediči gg.: Evgen Lab; Hugo Turk, trgovec; Peregrin Kajzelj, trgovec; Ivan Vodvič, uradnik pri „Slaviji“; kustos čitalnice — za Ljubljano. Makso Lilek, c. kr. davčni pristav — za Ribnico. R. Carli, tajnik c. kr. okrajnega glavarstva — za Kočevje. Ljudevit Ševar, trgovec — za Novo Vas (Bloke). F. Šerko, trgovec — za Cerknico. Stanko Pirnat, c. kr. notar — za Zatičino. F. Strašek, c. kr. notar — za Lož. Ig. Gruntar, c. kr. notar — za Logatec. Alojzij Lavrenčič, posestnik — za Postojino. F. Magovac, posestnik — za Krko. Dr. Ed. Volčič, c. kr. sodn. pristav — za Žužemberk. J. Kovač, c. kr. sodn. pristav — za Novo Mesto. J. Bezljaj, mešč. učitelj — za Krško. V. Glogičnik, c. kr. notar — za Kranj. Alojzij Podboj, c. kr. davčni pristav — za Kamnik. Alojzij Grebenec, trgovec — za Trst. — Pri banketu so dame dobro došle. Opozarja se slavno občinstvo, da se blagovoli preskrbeti z ustoppnicami najkasneje do 3. avgusta t. l., ker se potem ne bode moglo ustreči mu. Kdor se želi udeležiti banketa, zamore se i pismeno obrniti do odbora, kateri mu bode radovoljno ustoppnico preskrbel.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je daroval bukvovez g. Bonač 20 lepih mašnih bukvic in pa 28 drugih večih in manjih knjižic raznovrstnega obsega. To nam je že tretji tak dar tega izbornega moža. Ovi domoljubni čin očitnosti prijavljajoč se družba sv. Cirila in Metoda daritelju dostojno zahvaljuje.

(Skrajno pobalinstvo.) Pretekli petek obelil je neznan lopov gospodu Šušteršiču na Karlovski cesti 15 najlepših hrušk in jablan in sicer tako visoko, kolikor je mogel doseči. Drevesa so vsled tega uničena. Pač želeti je, da bi tega zlodejca zasačila policijo.

(Slatine) se nam piše: V sosedni občini Tokačevski, kjer je nemčurski odbor ob prilikri zadnje volitve oblastno sklenil, da v tej občini pooblastila ne veljajo, ter da vsled tega ženske nimajo volilne pravice, je bila na ugovor uložena od narodne strani zoper volitev, slednja ovržena in je bila 22. t. m. zopet volitev. Mi nismo imeli več ko jeden teden za agitacijo, ker nismo zvedeli, da je volitev na novo razpisana. Na ugovor zoper volitev namreč nismo dobili nikakega odloka. Pri volitvi sem zahteval od župana odlok na naš rekurs, a začel se je potuhneno čuditi, kako da ga nisem še bral in njegov pisač jel je predzno trditi, da ga je dal Ign. Zupancu, ki je bil na ugovoru prvi podpis. Ta pa seveda ni ničesar dobil, marveč ko je bil zvedel za novo volitev, je bil glavarstvo vprašal, kako da ne dobi odgovora na ugovor. Bili so zopet zelo samooblaštni. Vendar smo v III. razredu dva moža stičali v odbor, jeden pa je imel 1 glas manjšine, jeden pa 5; namestnika sta naša. V II. razredu smo imeli 1—4 glasov manjšine. Ce se pomisli, da so v tej občini kakor tudi v občini Slatinski do sedaj še neomejeno vladarili nemčutariji je ta prvi naš naskok zelo pomenljiv, ter smo prepričani, da se bo pri prihodnjem naskoku zvala tudi ta nemčutarska trdnjavica, kakor njih že toliko na Spodnjem Štajerskem, v prah. V to nam pomozi Bog in srca junaska!

(O škodah,) ki so jih prouzročile deževje in povodnji, prihajajo od premnogih stranj tožne vesti. V obče se kmetje strinjajo v tem, da o sv. Jakobu še ni bilo kaj tacega. Navadno so o tem času bodili dežja prisot, sedaj pa baš obratno. Najhujše prizadeto je Ljubljansko barje. Povodenj je uničila ves pridelek, kar ga je v zemlji, posebno fižol in krompir, odnesla veliko mrve, šote in lesa. V Zalogu nalovili so veliko drv in šote, seno pa je voda odnesla proti Dunavu. Voda oplavila je veliko rac in uničila jako mnogo kuretnine. Z Golega pridrla je silna voda v Drago pri Igu, prodrla grofa Auersperga ribnike in premestila orjaški kos zemlje, na katerem stoje stoltni brasti, za več metrov daleč. Auerspergovce opekarne najemnik zbežal je še o pravem času, da si je rešil življenje. V Kremenici utebil je trileten otrok Serjakov, po domače Kavrov. V Želimaljah odneslo je gostilničarju A. Kočevarju novo kegljišče. Jako hudo razsajala je voda v Besnici. Niti jeden most čez potok ni ostal in povsod ob Ljubljanci je veliko škode. Gorenjska bila je srečnejša, ker od tam ni tacih poročil.

(O strajku v Trbovljah in Zagorji) se nam piše: Pogajanja mej delavci in družbo kažejo nekaj uspeha in morda se v ponedeljek že delo prične. Delavci v Zagorji sedaj zahtevajo, da so jim mezda zviša za 10 oziroma za 8%, s pridržkom, da ako bi delavci v Trbovljah dosegli višjo plačo, se tudi njim toliko zboljša. Zvišana mezda pa se delavcem v Zagorji ne sme znižati, ako bi delavci v Trbovljah ničesar ne dosegli. V Hrastniku poklicali so v soboto popoludne 8 delavcev v ravnateljsko pisarno, ondu jih prijeli in odveli k sodišču v Laškem trgu. Ko so delavci videli, da pletejo njihove voditelje v zapor, skušali so jih osvoboditi, kar so vojaki z nasajenimi bajonetni preprečili. Ranjen ni bil nihče in sedaj je mir. V Trbovljah so v soboto dopoludne prijeli 80 rudarjev in odpeljali v Laški trg in ker ondu ni bilo dovolj prostora, v Celje. Ti delavci so se nekda 23. t. m. ustavliali, ko je bil prijet znani agitator Trinkaus. Ko so rečene delavce odpeljali, ni bilo nikacega nereda, dasi so delavci stali v tolpa na cesti. V Ostrem šli so že vsi delavci na delo. V obče vlada povsod red.

(Rovtah) bil je dne 25. t. m. zopet gosp. Josip Trepal jednoglasno županom izvoljen. Svetovalci pa so bili izvoljeni gg. posestniki iz Rovt: Fran Hladnik, Gašper Kavčič, Tomaž Kunc, Anton Brencič. Gospod župan J. Trepal si je pridobil v zadnjih 6 letih v Rovtarski občini mnogo zaslug. Saj pa je on tudi mož na mestu.

(Nova knjižica) izšla je pod naslovom: „Starši podpirajoči! Par besedij o skupnem vzgoju delovanji domače hiše in šole. Napisal Anton Kosi, učitelj v Središči. V Ljubljani. Tiskala „Národná Tiskarna“. Založil pisatelj 1889. 23 str. Knjižica ima geslo: „Noben greh ni tako velik, kakor zanemarjanje otrok“ in razpravlja ter utemeljuje to geslo tako dobro, da se prav prijetno čita in jo priporočama najširšim krogom. Jeden izvod stoji 10 kr., 25 izvodov 2 gld. 20 kr., 50 izvodov 4 gld.

(Vabilo) na javno veselico s tombolo, katero priredi prostovoljno gasilno društvo na Brdu v nedeljo dne 4. avgusta 1889 v Lukovici. Vspored: 1. Ob 3. uri popoludne vsprejem došlib vnašnjih društev in gostov. 2. Ob 3½. uri začetek tombole. 3. Po končani tomboli prosta zabava in petje. 4. Zvečer ples v prostorih „Slaparjeve“ in „Mlakarjeve“ gostilne. Pri prosti zabavi in plesu svirala bode Mengiška godba. Ker je čisti donesek tombole namenjen v korist društvene blagajne, usoja se k mnogobrojni udeležbi najuljudnejše vabiti odbor.

(Razpisano) je mesto pristava pri okrajnem sodišči v Brežicah eventualno pri kakem drugem sodišči. Prošnje do 14. avgusta.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 28. julija. Včeraj umrl je v tukajšnji bolnici naš rojak Blaž Fischer, poznat kot vituoč na kontrabasu. Akademično društvo „Slovenija“ skazalo mu bo pri pogrebu, ki bo v ponedeljek ali pa še le v torek, do stojno čast.

Pariz 29. julija. Včeraj zvečer pri boulangističnem listu „La Presse“ hišna preiskava, pri kateri so pobrali pisma, Boulangeru namenjena. Tudi v tiskarni, ki tiska boulangistične liste, bila preiskava. Pred uredništvom „La Presse“ nabrala se je velika množica. 300 policijev vzdržavalo red. Množico, došlo iz „Rue Montmartre“ razgnala republičanska garda. Nekatere osobe zaprli, v obče pa je prebivalstvo mirno in se ni batilo resnih nemirov. Doslej znan izid 813 volitev v generalne svete. Izvoljenih 468 republičanov, 245 konzervativcev. Boulanger jednajstkrat voljen, 89 ožjih volitev. Republičani izgubili šest sedežev proti konzervativcem.

Razne vesti.

(Požar.) Iz Genove se 27. t. m. javlja: Velikanski požar upepelil je v Pont Favignau pri Busoli Deferarijevo tovarno za izdelovanje sukna. Razen prostora za stroje zgorelo je vse poslopje do tal. Škoda ceni se na jeden milijon. Osemsto pet in dvajset delavcev zgubilo je svoj zastužek.

(Finančni minister ukrajen.) Ne poznati lopovi ulomili so po noči na 24. t. m., kakor se poroča iz Monakovega, v palaco bavarskega finančnega ministra pl. Riedla, kateri biva zdaj v letovišči, si prilastili obilo zlate in sreberne po-

sode in drugih dragocenih stvari, vse duri dobro z željami zabili da bi dlje časa ne zasledili tativine, ter brez sledu zginili. Koliko znaša škoda se še ne ve, to povedal bode minister sam, ko se povrne domov, a vsekakso je precejšnja, ker so izpraznili tatev baš iste omare in shrambe kjer so bili shranjeni dragoceni darovi vladajočih knezov. Hišno opravo in vse omare je sodišče zapečatilo.

Listnica uredništva: Gospod R. v Kranjski gori: Tudi nam se čudno zdi, da doslej še nikogar ni bilo k Vam preiskavat osob, ki jih je stekel pes ogrizel. Morebiti Vam deželna vlada ali pa zdravstveni referent daj kaj pojasnila v tej zadevi.

Tuji:

28. julija.

Pri **Maliči**: Janko iz Luxemburga. — Proyer iz Višnjev. — Polla iz Brusa. — Oesterreicher z Dunaja. — Weinberger, Schwarz, Oreschnig, Kaufler, Hangg z Dunaja.

Pri **Slonu**: Grochowski, Nepilli z Gline. — Hudovernik iz Kranja. — Fabiani, Covil z Dunaja. — Lončarič iz Selca. — Rönné z Brega. — Oberländer z Dunaja. — Hayden iz Gradca. — Braum z Dunaja. — Weinersheimer iz Ljubljanske. — Brauner z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Demšar iz Aleksandrije. — Voilči iz Grada.

Pri **Avtrijiskem cesarju**: Levičar iz Gunta. — Sterle iz Krškega.

Pri **Bavarskem dvoru**: Grašek iz Kamnika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močvra v mm.
27. julija	7. zjutraj	724.6 mm.	13.4° C	sl. jz.	obl.	29.30 mm.
	2. popol.	727.2 mm.	16.4° C	sl. szh.	obl.	
	9. zvečer	727.1 mm.	18.7° C	sl. szh.	obl.	dežja.
28. julija	7. zjutraj	729.2 mm.	14.6° C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	730.2 mm.	22.0° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	732.8 mm.	14.0° C	sl. zah	d. jas.	

Srednja temperatura 14.5° in 16.9°, za 5.1° in 2.7° pod normalom.

Aviso.

Dne 1. avgusta 1889. ob 11. uri dopoludne bode pri c. kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Trstu obravnavata za zagotovljenje preskrbovalnih potrebščin za koncentrovanje čet v Postojini.

Kateri želje prevzeti to zalaganje, si lahko dotične natančne pogoje ogledajo vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne v tukajšnjej pisarni magacina in v pisarni preskrbovalnega magacina v Ljubljani.

C. kr. vojaški preskrbovalni magacin v Trstu,
dne 25. julija 1889.

(571)

Loterijne srečke 27. julija.

V Trstu: 28, 46, 30, 18, 45.
V Linici: 77, 5, 21, 53, 42.

Dunajska borza

dné 29. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 83.65	—	gld. 83.55
Srebrna renta	84.75	—	84.80
Zlatna renta	109.85	—	109.80
5% marčna renta	99.40	—	99.45
Akcije narodne banke	907.—	—	907.—
Kreditne akcije	305.—	—	305.—
London	120.20	—	120.60
Srebro	—	—	—
Napol.	9.55 1/2	—	9.60
C. kr. cekini	5.69	—	5.71
Nemške marke	58.80	—	59.—
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	132 gld.	25 kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100	173	25
Ogerska zlata renta 4%	100	25	“
Ogerska papirna renta 5%	94	60	“
5% štajerske zemljišč. obvez. oblig.	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	50	“
Kreditne srečke	100 gld.	183	75
Rudolfove srečke	10	20	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	123	75
Trammway-društ. velj. 170 gld. a v.	229	—	—

Išče se

urarski pomagač

z dobrimi sprijevali, kateri bi kasneje tudi lahko obret prevzel. Naznani naj ob jednem, je li oženjen ali ne in koliko je star. — Ponudbe na upravnijo „Slovenskega Naroda“ pod št. 90. (573—1)

Št. 13.155. (575)

Razglas.

Zaradi oddaje **zidarskih, kamnoseških in tesarskih del** pri napravi novega

mestnega rastlinjaka

pod **Tivolskim gozdom** poleg ceste na Rožnik vršila se bode pri mestnem magistratu Ljubljanskem

dne 3. avgusta t. l.

ob 10. uri dopoludne pismena dražba.

Načrti, proračuni in pogoji, tikajoči se te zgradbe, so v pisarni mestnega stavbinskega urada v navadnih uradnih urah vsakemu na ogled.

Mestni magistrat Ljubljanski,

v 29. dan julija 1889.

Št. 10.493. (574—1)

Razpis natečaja.

Za II. mestni otroški vrt slovenski, ki ga občina Ljubljanska odpre s početkom prihodnjega šolskega leta, je popolniti mesto

otroške vrtarice

z letno plačo 400 goldinarjev.

Prošnje za to (začasno) službo je s potrebnimi dokazili o sposobnosti za otroške vrtarice uložiti

do 15. avgusta letos

pri podpisanim magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane,

v 28. dan julija 1889.

C. kr. priv.

kneza Auersperga železniška tovarna

na Dvoru na Kranjskem

priporoča se za zalaganje

(217—42)

komerčnega litega blaga, peči v velikej izberi, **ognjišč in ognjiščnih delov**, **kotlov** v vsakoršnej obliki in velikosti itd., **litega blaga za stavbe**: stebrov, oprijemačev, svetilničnih stebrov, priprostih in olešanih, palic za okrižja, celih držališč, polževnih stopnic, strešnih oken itd., **cevij za stranišča**, pilino in vodovode, celih vodovodnih oprav, vodnjakovih cevij, sesalk itd., **rudniških priprav**: stop in mečkal, pripravljalnih, zavornih naprav, strojev za vertanje kamnov, rudniških vozil itd., **fuzinških naprav**: valjarjev v pesečih trdilih, trdilih valjarjev lith v surovo železne oblikovnice, peresnih kladiv, klešč, škrpcev, itd., **strojnih delov** surovo lith v zlikanih, **parnih strojev** do 50 konjskih sil, **rastlinjakov in pavilijonov** iz litega in kovanega železa, **mlinskih priprav**, **papirničnih priprav**, **ovnov** za vodne tavbe, **reservarov** v vseh velikostih iz ploščevine in litega železa, **turbin** po Girardovej in Jonvalovej sistemi po 5 do 200 konjskih sil, **transmisijskih priprav**: vratil, plošč za jermena, čelnih in stožničnih koles z lesenimi in železnimi zožmi, stalnih, s tenskih in visečih steljk, plošč za vrvi, konope in žične vrvi, itd., **strojev vodostolpnice**, **odvajajočih vododržnih strojev**, **vodnih koles** iz litega in kovanega železa, **zagtnih delov**, kakor tudi priprav za parne in vodne žage in posamičnih cirkularnih Tavoletti- in žag z jarmom, **stiskalnice**: hidravličnih stiskalnih, stiskalnic z vretenom in vodom, kopirnih stiskalnic, itd., **zeleza v palicah in osij** iz kovanega pretopljenega železa.

Vprašanja glede cen se hitro odgovore.

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U
LJUBLJANA.

(218—46)